

SILKEVEJEN FORENER ØST OG VEST

Silkevejen eller Silkeruten betegner den dominerende rejserute på land mellem den østlige ende af det Eurasiske kontinent og den vestlige. Ruten bestod en serie af sammenkoblede ruter gennem Centralasien og Sydasiens, der strakte sig i alt over 8.000 km. Ruten blev først og fremmest brugt til at fragte handelsvarer mellem Kina og Middelhavsregionen.

Af Henrik Strube
www.kina-portal.dk

Silkevejens fader

De indbyrdes krige der var efter Qin dynasties fald, endte med at en mand af folket, Liu Pang, oprettede det samlede Kinas første store og langvarige dynasti, nemlig Han dynastiet.

I Han dynastiets 400 årigt tidsperiode antog det kinesiske samfunds- og statssystem det grundpræg, der skulle bevares lige til kejserdømmets fald i 1912.

Samtidig var det en udenrigspolitisk

storhedstid med imperialistiske fremstød i alle retninger. Derfor er Han-tiden en historisk periode, kineserne med stolthed ser tilbage til, og som udslag heraf bliver ordet "Han-folket" normal betegnelse for "de egentlige kinesere" i modsætning til Kinas forskellige etniske minoriteter.

Han dynastiets stærke koncentration af magten i Kina og de færre indre kampe og krige, bevirkede at kejser Wu-di (år 141-87 f.v.t.) kunne indlade sig på en aktiv udenrigspolitik. Wu-di er Han tidens største hersker personlighed. Under hans lange regeringstid når dynastiet sit højdepunkt. Med hans tronbestigelse begynder en periode med politisk og kulturel ekspansion, den første i sin art i Kinas historie.

Kendskabet og interessen for Central- og Vestasien blev vagt, i år 138 f.v.t. da kejseren sender en ung embedsmand Zhang Qian (staves også Chang Ch'ien eller Chang K'ien) på en rejse til den vestlige region for at forsøge at opnå militær støtte til de evindelige kampe mod Xiongnu folket. Gennem den indgående beretning, som Zhang Qian hjemførte fra sin hemmelige mission, der varede i over 12 år (139-126 f.v.t.), kom det til kinesernes

kendskab, at der fandtes kulturområder og stærke stater uden for Midtens Rige.

Kejser Wu-di var særdeles tilfreds med udfaldet af denne epokegørende rejse og med sin standhaftige udsending, Nu fulgte en tid med mange nye ekspeditioner, for kejseren havde besluttet, at udvide sit dynasti mod vest.

Zhang Qian døde i 113 f.v.t. kort efter sin anden store ekspedition mod vest, elsket og hædret af kejseren og gav ham titlen "Den store opdagelsesrejsende". Zhang Qian mindes stadig i Kina i dag.

Det var ham der åbnede Kina mod vest og mod Europa, og det var således ham der tog de første skridt til forbindelse mellem de to store kejserdømmer Kina og Rom. Man kunne med god grund kalde ham Silkevejens fader.

Silken som verdenshandelen

Den handelsroute, der gik under navnet „Silkevejen“, blev først åbnet senere, omkring 120 f.v.t. Den blev åbnet af en udsending fra det Vestlige Handynastiets kejser Wu Di ved navn Zhang Qian.

Ruten går fra den store hovedstad Xian ved den Gule Flod, gennem hvad der i dag er Gansuprovinsen, og deler sig i tre

alternative ruter for den svære og farlige passage ind i Centralasien. En rute gik via Hami nord for Tian Shanbjergene, ind i det der i dag er Kasakhstan, og derfra langs Aralsøen og det Kaspiske Havs kyst til Byzantium. De to andre gik over den legendariske Taklimakanørken, fra oase til oase langs den nordlige og sydlige fod af de omkringliggende bjerge.

Hvis vi lægger alle forgreningerne og knudepunkterne i disse „silkeveje“ til andre vigtige handelsruter, får vi et billede af et omfattende handelsnet, som inkluderede så godt som alle de vigtigste befolkningscentre i Europa og Asien for mere end 2000 år siden, og som tilmed førte ind i Afrika.

Vi kender nu til Han dynastiet i det kinesiske kejserrige, hvor Kejser Wu-ti regerer fra år 141 til 87 f.Kr. I Romerriget er det en gammel kending, Julius Caesar, der regerer fra år 100 til 44 f.Kr.

Mellem disse to dominerende riger findes det Parthienske rige (Persien, Iran) under ledelse af Kong Mithradates II. Han er konge fra år 123 til 88 f.Kr. Romerriget og det Parthienske rige har i generationer ligget i konstant krig.

Dette er årsagen til at der ingen formel kontakt er mellem Romerriget og det kinesiske rige før Zhang Qian rejser ud i år 138 f.v.t. og etablerer kontakten til begge, selvom han på første rejse ikke kommer længere end til Mesopotamien.

Da Silkevejens åbnes begynder også et enormt politisk spil mellem storrigerne for kontrol med Silkevejen (og vi finder i dag et af de eneste tilbageværende vagttårne der stod langs hele Silkeruten, Buryan tårnet, netop ved søen Issyk kul, dvs. i Aasun folkets landområde). Hunnerne var, som vi har hørt et problem fra øst. Kombinationen af dette, samt invasionen af Bactria gør at folkevandringen mod vest over de russiske stepper begynder.